

Raadsmededeling openbaar

Nummer : 66-2026
Datum : 18 mei 2026
B&W datum :
Beh. Ambtenaar : R. Wisselink
Portefeuillehouder : H. van Lochem
Onderwerp : Jaarverslag Achterhoek in Beweging 2025

Aanleiding:

De stichting Achterhoek in Beweging, het regionale samenwerkingsverband voor sport en bewegen in de Achterhoek, heeft het jaarverslag 2025 opgesteld. Met het voorliggende verslag wordt inzicht gegeven in de voortgang van het regionale Sport- en Beweegakkoord en de uitvoering van de bijbehorende ambities en actielijnen.

Inhoud mededeling:

De gemeente Aalten werkt op het gebied van sport en bewegen regionaal samen binnen Achterhoek in Beweging. Met deze raadsmededeling informeren wij u over het jaarverslag 2025 van de stichting Achterhoek in Beweging en de ontwikkelingen binnen het regionale Sport- en Beweegakkoord. De gezamenlijke inzet is gericht op het stimuleren van sport en bewegen voor alle inwoners van de Achterhoek, waarbij stichting Achterhoek in Beweging een centrale en verbindende rol heeft. In het jaarverslag wordt een overzicht gegeven van de activiteiten en resultaten die in het afgelopen jaar zijn gerealiseerd binnen de vijf pijlers van het akkoord: Inclusie en diversiteit, Vitaal en veilig sportklimaat, Vaardig in bewegen, Sport en preventie en Maatschappelijke waarde van topsport. Zo heeft Achterhoek in Beweging onder andere gewerkt aan de totstandkoming van JOGG Achterhoek (Gezonde Jeugd, Gezonde Toekomst) en het regionale JOGG-plan, het Regionaal plan Beweegmakelaars, de uitvoering van een grootschalig onderzoek naar sport- en beweegparticipatie van Achterhoekers met een beperking en hoe dit verhoogd kan worden, en een regionaal activatieprogramma in het kader van Koningsdag in Doetinchem. Ook heeft Achterhoek in Beweging voor het NK Gravel in Aalten een belangrijke bijdrage geleverd door het indienen van een integrale aanvraag bij de provincie Gelderland. Hierdoor heeft de organisatie meer middelen beschikbaar gekregen om het NK en side events hier omheen te organiseren.

Daarnaast laat het verslag zien hoe wordt samengewerkt met sportverenigingen, onderwijsinstellingen en maatschappelijke partners om het sport- en beweegaanbod in de regio verder te versterken. Ook wordt ingegaan op de wijze waarop de voortgang van de verschillende actielijnen wordt gemonitord en geëvalueerd. Tot slot bevat het verslag een overzicht van relevante cijfers en resultaten over 2025.

De regionale samenwerking binnen Achterhoek in Beweging vervult een belangrijke verbindende rol in de Achterhoek. Sport en bewegen leveren een waardevolle bijdrage aan gezondheid, participatie, sociale verbinding en leefbaarheid binnen zowel de gemeente Aalten als de regio als geheel. Door regionaal samen te werken kunnen kennis, capaciteit en middelen effectiever worden ingezet en ontstaat meer slagkracht om gezamenlijke ambities te realiseren. Achterhoek in Beweging draagt daarbij onder meer bij aan de ketenaanpakken vanuit het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA), JOGG Achterhoek, en neemt deel aan het thema Gezond Leven en Preventie binnen het Integraal Zorg Akkoord (IZA), waarbij sport en bewegen nadrukkelijk worden ingezet als middel om een gezonde leefstijl te stimuleren.

Graag nemen wij u tevens kort mee in enkele ontwikkelingen voor het lopende jaar. Zo wordt er gewerkt aan een impactrapportage dat helder het effect van de inspanningen van Achterhoek in Beweging en haar partners in beeld brengt. Ook wordt weer de tweejaarlijkse Sportaanbiedersmonitor uitgerol om de ontwikkelingen en behoeftes van Achterhoekse Sportaanbieders te monitoren. Daarnaast wordt uitgewerkt hoe de rol van lokale en regionale beweegmakelaars in de nog op te richten leefstijlzorgklokken in ziekenhuizen goed kan worden ingericht. Tevens wordt 'Fit veur Altied 2.0' gestart, onderdeel van de Regiodeal Achterhoek. Verder wordt gewerkt aan een betere koppeling tussen sport, recreatie en toerisme door middel van een regionale fiets- en wielervedstategie.

Wij verzoeken u kennis te nemen van het bijgevoegde jaarverslag. Indien gewenst zijn wij vanzelfsprekend bereid een nadere toelichting te geven of eventuele vragen te beantwoorden.

De volgende stukken zijn voor u bijgevoegd:
Jaarverslag Achterhoek in Beweging 2025

ACHTERHOEK

IN BEWEGING

Jaarverslag 2025

Missie

Alles wat wij doen is erop gericht om de ruim 335.000 Achterhoekers te laten sporten of echt in beweging te laten komen. Want dat maakt gelukkig en verbetert de gezondheid. Dit doen wij door een centrale rol te nemen in het verbinden van de partijen die dit realiseren. Met impact en concreet resultaat, op de manier die ons als Achterhoekers past; volhardend, aanpakkend, resultaatgericht en in de gedachte van het naoberschap; met elkaar en voor elkaar.

Voorwoord

Het jaar 2025 was voor Achterhoek in Beweging een periode waarin onze regio zich opnieuw onderscheidde door samenwerking, wendbaarheid en groei. Waar 2024 nog in het teken stond van consolideren en verankeren, was 2025 het jaar waarin de Achterhoek liet zien wat de kracht is van een volwassen regionaal platform: partners die elkaar weten te vinden, lijnen die kort zijn, en een gezamenlijke ambitie die steeds vaker zichtbaar wordt in impact voor inwoners, vrijwilligers en verenigingen.

Een jaar van nieuwe verbindingen en strategische versterking

In 2025 werden de banden met onze Gelderse partners verder aangehaald. Samenwerken met organisaties zoals de provincie Gelderland, Gelderse Sport Federatie en Topsport Gelderland gaf ons niet alleen inhoudelijke slagkracht, maar zorgde er ook voor dat de Achterhoek steeds nadrukkelijker een voorloper wordt binnen het regionale sportlandschap. Vanuit Den Haag klonk bovendien vaker waardering voor de manier waarop wij als regio georganiseerd zijn. Een duidelijke erkenning voor de toegevoegde waarde van regionale platformen en de manier waarop wij thema's, partners en domeinen met elkaar verbinden.

Deze erkenning sterkt ons in de doorontwikkeling van Achterhoek in Beweging: als platform én als organisatie. In 2025 zijn alle vijf pijlers volledig bemenst en konden we acties, programma's en partnerschappen stevig aan elkaar knopen. Dit maakt dat onze inzet meer dan ooit samenhang heeft, en dat we concrete stappen vooruit zetten richting 2030.

Hoogtepunten die de Achterhoek kleur gaven

Koningsdag 2025 in Doetinchem was een van de meest zichtbare momenten van het jaar. Met de Sportlaan en het stadion vol breedtesportverenigingen, vrijwilligers, talenten en topsporters van Team Achterhoek, liet de regio zien waartoe zij in staat is wanneer alle niveaus van sport samenkomen. Een dag waarop sport, cultuur en gemeenschap samenvloeiden tot een uniek geheel – een krachtig voorbeeld van Achterhoekse trots en samenwerking.

Daarnaast werkten we achter de schermen aan belangrijke toekomstprojecten, zoals de toetreding van de gemeente Zutphen per 2026. De voorbereidingen zorgden voor een verdere verbreding van ons netwerk en bevestigden opnieuw de regionale behoefte aan een sterke, verbindende sportorganisatie.

Ook de aanloop richting het EK Veldrijden 2026 in Zeddam kreeg in 2025 vorm. Met partners en verenigingen zetten we de eerste stappen naar een evenement dat niet alleen sportief van internationale betekenis is, maar ook regionale kansen biedt voor vrijwilligers, accommodaties, toerisme en maatschappelijke impact.

Samen vooruit: strategie, governance en toekomstbestendigheid

Als organisatie investeerden we in 2025 verder in onze eigen ontwikkeling. In samenwerking met het team en onze Raad van Toezicht werkten we aan een strategische koers die past bij een volwassen, toekomstgericht platform. De vraag die centraal stond: *hoe blijven we wendbaar, impactvol en relevant in een tijd waarin het speelveld van sport, gezondheid, participatie en preventie snel verandert?*

De antwoorden vonden we door te blijven doen waar we goed in zijn: mensen verbinden, beweging stimuleren en partners met elkaar in contact brengen. Maar ook door te bouwen aan professionalisering, zowel intern als binnen het netwerk van verenigingen, vrijwilligers en professionals.

Een Achterhoek die klaarstaat voor de toekomst

Dit jaarverslag toont wat we met elkaar hebben bereikt. Niet alleen in cijfers, maar vooral in verhalen, beweging, samenwerkingen en nieuwe kansen. 2025 was een jaar waarin de Achterhoek opnieuw bewees dat we, juist door samen te werken, het verschil kunnen maken.

Met vertrouwen kijken we vooruit naar 2026. Een jaar waarin nieuwe gemeenten aansluiten, internationale evenementen plaatsvinden en sport meer dan ooit een verbindende rol vervult in onze samenleving.

Samen blijven we de Achterhoek in beweging brengen.

Scholder an Scholder, ook in 2026.

Pascal Kamperman

Directeur-Bestuurder

Inhoud

Achterhoek in beweging 2025 in cijfers

5

Achterhoek in Beweging

6

Pijler 1: Inclusie en diversiteit

7

Pijler 2: Vitaal en veilig sportklimaat

9

Pijler 3: Vaardig in bewegen

11

Pijler 4: Sport en preventie

14

Pijler 5: Maatschappelijke waarde van topsport

16

Bijzondere momenten

18

Monitoren en evalueren

20

Samenwerkingen

23

Achterhoek in beweging 2025 in cijfers

35

aanvragen
via het Uniek
Sporten loket

11

aanvragen
sporthulpmiddelen uitleen

20

lezingen / clinins /
presentaties
bij de gemeentes

159

respondenten
namen deel aan het
onderzoek Uniek Sporten

4

regionale bijeenkomsten
Uniek Sporten georganiseerd
voor BSC en zorginstellingen

75

deelnemers

500

kinderen en

300

medewerkers
bereikt

130K

financiering opgehaald
voor het Achterhoekse
beweeg-sportakkoord

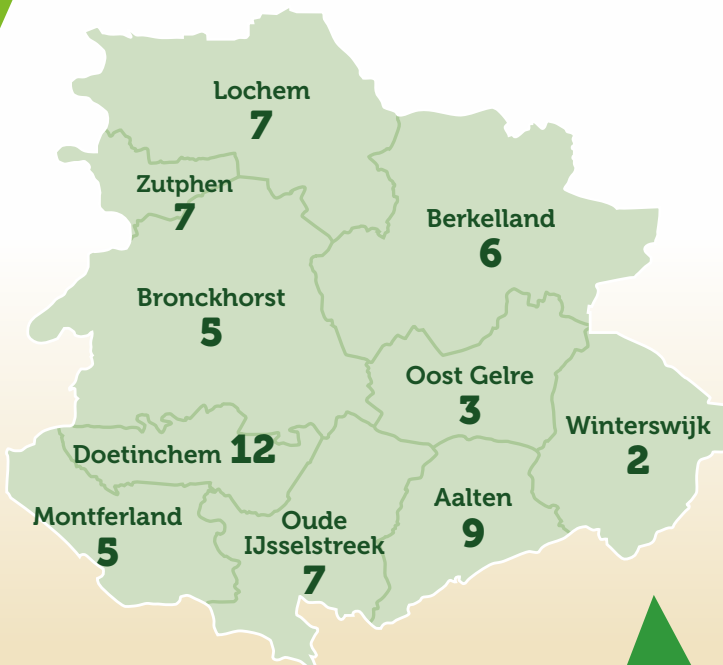
102

verwijzingen door de Beweegmakelaars

Cijfers rondom
**Vitaal en Veilig
Sportklimaat.**

63

aangevraagde
services in
de Achterhoek

Team Achterhoek

Achterhoek in Beweging

Achterhoek in Beweging is een initiatief van de 10 Achterhoekse gemeenten Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Lochem, Montferland, Oost Gelre, Oude IJsselstreek, Winterswijk en Zutphen. Samen met betrokken partners in zorg, onderwijs, cultuur, bedrijfsleven en sport stellen we de kracht van bewegen en een gezonde leefstijl (met sport als katalysator) in de Achterhoek centraal. We vormen een dynamisch platform, waar alle regionale en lokale ambities, initiatieven, mensen en middelen bij elkaar komen. Achterhoek in Beweging kent de beweging in de regio en jaagt aan, motiveert, inspireert en verbindt. Samen werken we aan krachtige, levendige kernen, buurten en wijken in de Achterhoek met ruimte voor iedereen.

We werken binnen het regionaal Sport- en Beweegakkoord met vijf thema's die aansluiten bij de uitdagingen waar wij als regio voor staan en dragen zorg voor monitoring en evaluatie. Deze thema's raken, overlappen en versterken elkaar. Ze staan dus op zichzelf, maar ze zijn zeker ook onderling verbonden.

1. Inclusie en diversiteit
2. Vitaal en veilig sportklimaat
3. Vaardig in bewegen
4. Sport en preventie
5. Maatschappelijke waarde van topsport

We houden ons op bestuurlijk, ambtelijk en uitvoerend niveau bezig met onze rol als verbinder, initiatiefnemer, inspirator, aanjager en adviseur. Dit doen we bijvoorbeeld binnen het portefeuillehouders overleg (PoHo)- en ambtelijk overleg (AO) sport. Daarnaast bundelen we de krachten op uitvoerend niveau met regionale overleggen met beweegmakelaars, buurtsportcoach-coördinatoren, JOGG-regisseurs, buurtsportcoaches uniek sporten en lokale clubondersteuners.

gemeente Bronckhorst

Pijler 1

Inclusie en diversiteit

We willen dat elke Achterhoeker mee kan doen en plezier kan beleven aan sporten en bewegen. Juist ook voor wie deelname aan sport en bewegen nog niet vanzelfsprekend is. We proberen kwetsbare doelgroepen en doelgroepen die afstand tot sport en bewegen ervaren een passend sport- en beweegaanbod te bieden. Daarom namen we in 2025 de volgende stappen:

Onderzoek Uniek Sporten in de Achterhoek

We hebben samen met partners onderzoek gedaan naar het sport- en beweeggedrag van inwoners met een lichamelijke beperking en/of chronische aandoening. Het onderzoek geeft inzicht in hoe deze doelgroep momenteel sport en beweegt, welke wensen en behoeften zij hebben en welke belemmeringen zij ervaren om (blijvend) deel te nemen aan sport en bewegen.

Uit de resultaten blijkt dat veel niet-sportende deelnemers wél de motivatie hebben om te bewegen, maar tegen drempels aanlopen zoals vermoeidheid, pijnklachten, onvoldoende passende begeleiding, prikkelrijke sportomgevingen en een gebrek aan overzicht van het beschikbare aanbod. Daarnaast geeft een groot deel van de respondenten aan niet te weten waar zij terechtkunnen voor passend sport- en beweegaanbod in de eigen woonomgeving.

Op basis van deze inzichten wordt in 2026 gericht ingezet op het versterken van een toegankelijk en inclusief sport- en beweegaanbod, met specifieke aandacht voor het ontwikkelen en zichtbaar maken van prikkelarm aanbod, het verbeteren van de informatievoorziening en het bieden van goede begeleiding richting passend aanbod.

Meer mensen met een verstandelijke beperking in beweging

We hebben actief ingezet op het in beweging brengen van mensen met een verstandelijke beperking. Een mooi voorbeeld hiervan zijn de Achterhoekse Unieke Spelen, die dit jaar plaatsvonden in Winterswijk. Tijdens dit sportieve evenement maakten deelnemers op een laagdrempelige en plezierige manier kennis met een breed en gevarieerd sport- en beweegaanbod. Ontmoeting, samen bewegen en plezier stonden centraal, met volop ruimte voor ieders mogelijkheden.

De Achterhoekse Unieke Spelen zijn onderdeel van de bredere samenwerking met zorgorganisaties Sius, Elver, Estinea en Zozijn, die in 2025 officieel is verlengd voor de periode 2025–2028. Binnen deze samenwerking wordt gezamenlijk gewerkt aan het toegankelijk maken van sport en bewegen voor mensen met een beperking, met aandacht voor passend aanbod, goede randvoorwaarden en begeleiding naar structurele deelname.

Door de combinatie van evenementen zoals de Unieke Spelen en de structurele samenwerking met zorg, sport en welzijn wordt sport en bewegen ingezet als middel om ontmoeting, zelfvertrouwen en maatschappelijke participatie te stimuleren. Zo wordt stap voor stap gebouwd aan een inclusieve regio waarin ook mensen met een verstandelijke beperking vanzelfsprekend mee kunnen doen.

Begeleiding naar passend sport- en beweegaanbod via het Uniek Sporten Loket

In 2025 vervulde het Uniek Sporten Loket een belangrijke rol in het ondersteunen van inwoners in hun zoektocht naar passend sport- en beweegaanbod. Het loket is er niet alleen voor inwoners zelf, maar ook voor ouders, woonbegeleiders en leerkrachten met vragen over sport en bewegen voor mensen met een beperking of chronische aandoening.

Vragen hadden onder andere betrekking op passend sportaanbod, geschikte begeleiding, sporthulpmiddelen, financiële ondersteuning of het vinden van een sportmaatje. Via het platform Uniek Sporten en in nauwe samenwerking met de lokale buurtsportcoaches Uniek Sporten, beweegmakelaars en clubondersteuners werd maatwerk geboden. Deze regionale samenwerking is essentieel om inwoners snel en zorgvuldig te begeleiden en door te verwijzen naar passend aanbod.

Daarnaast is er een nieuwsbrief voor unieke sporters ontwikkeld, waarmee inwoners met een lichamelijke beperking en/of chronische aandoening worden geïnformeerd over nieuw sport- en beweegaanbod in de Achterhoek en over actuele ontwikkelingen en initiatieven rondom Uniek Sporten.

Pijler 2

Vitaal en veilig sportklimaat

De Achterhoekse verenigingscultuur is uniek: sterk, verbonden en diep verankerd in de samenleving. Tegelijkertijd staan sportclubs steeds vaker onder druk door individualisering, digitalisering, complexere regelgeving en een teruglopend aantal leden, vrijwilligers en bestuursleden. Binnen het Coördinatiepunt Sport & Bewegen hebben we ons in 2025 daarom gericht op het versterken van deze basis. Samen met de tien gemeenten, NOC*NSF, Rabobank, sportbonden, de Gelderse Sport Federatie (GSF) en lokale clubondersteuners zetten we stappen om een vitaal, veilig en toekomstbestendig sportklimaat te realiseren.

Handelingsperspectief sociaal veilig sportklimaat

In 2025 is de regionale blauwdruk voor een sociaal veilig sportklimaat verder uitgewerkt. In samenwerking met GSF, vertegenwoordigers van AO Sport en lokale clubondersteuners is een handelingsperspectief opgesteld. Dit document helpt sportclubs om stapsgewijs te werken aan een veilig sportklimaat, gebaseerd op de vier V's: Veilig, Vertrouwd, Verantwoord en Vakkundig. In 2026 wordt gestart met de implementatie van de 4 V's. Geïnteresseerden kunnen het handelingsperspectief opvragen via clubondersteuning@achterhoekinbeweging.nl

Intensivering samenwerking clubondersteuners

De samenwerking tussen de negen lokale clubondersteuners is in 2025 verder geïntensiveerd. Door structurele regionale overleggen werden kennis en ervaringen gedeeld en ontstond een gezamenlijke aanpak richting verenigingen. Dit zorgde voor korte lijnen en snellere ondersteuning bij uiteenlopende vraagstukken.

Ondersteuning en professionalisering sportverenigingen

Via het Coördinatiepunt Sport & Bewegen ontvingen verenigingen ondersteuning bij organisatorische en inhoudelijke vraagstukken. Door inzet van onder andere Rabo ClubSupport en de servicelijst van NOC*NSF zijn verenigingen geholpen bij het versterken van hun organisatiekracht en toekomstbestendigheid. Bovenlokaal werden er verschillende opleidingen aangeboden aan sportclubs.

Regionale platformen in samenwerking met sportbonden

Met een aantal sportbonden is een intensievere samenwerking aangegaan om de verenigingen binnen één sporttak in de Achterhoek te verenigen en in gezamenlijkheid passende ondersteuning te bieden. In 2025 ging dat om de sport GymAchterhoek 2030, Zwemsport Achterhoek 2030 en Volleybalplatform. Deze platformen zorgen voor bundeling van kennis, efficiëntere samenwerking, betere aansluiting bij bonden en toekomstbestendige sportstructuren.

Pijler 3

Vaardig in bewegen

Wij zetten ons in om kinderen en jongeren vaardig te maken in bewegen en de gezonde keuzes makkelijker en aantrekkelijker te maken. Sport en bewegen zijn cruciaal voor zowel fysieke als mentale gezondheid, maar sluiten niet altijd logisch op elkaar aan binnen onderwijs, buurt en sport. Daarom is een regionale visie op de directe gezonde leefomgeving nodig, met speciale aandacht voor alledaags bewegen door de hele dag heen en risicogroepen, zoals jongeren met een ongezond gewicht of risico op sociale uitsluiting. Een gezonde generatie vraagt om meer dan alleen sportstimulering; het gaat ook om het tegengaan van ongezonde verleidingen zoals roken en slechte voeding.

Met de 8 gemeenten uit de IZA regio is er een regionaal actieplan opgesteld, waarbij de regionale inzet ondersteunend is aan de lokale JOGG plannen. Vanuit de regio hebben we gewerkt aan drie hoofdlijnen:

- a. Het bouwen van een regionaal en lokaal werknets
- b. Zichtbaarheid en communicatie voor een lokale en regionale JOGG-aanpak
- c. Inzetten op leefstijlthema's van JOGG

a. Binnen hoofdlijn 'versterken regionaal en lokaal werknets' hebben we ingezet op drie thema's:

Politiek-bestuurlijk draagvlak, Publiek private samenwerking (PPS) en versterken van het regionaal JOGG-team.

- o Om het Politiek- bestuurlijk draagvlak te vergroten zijn er twee regionale JOGG ochtenden georganiseerd met de betrokken wethouders. Daarnaast is er vanuit de regionale monitoring en evaluatie op de JOGG-aanpak een rapportage en factsheet opgeleverd. Ook heeft er bij de laatste bijeenkomst met de wethouders een dialoogsessie plaatsgevonden, waarbij er ingestoken is op de regionale samenwerking.
- o Op het gebied van Publiek – Private samenwerking hebben er verkennende gesprekken plaatsgevonden met Achterhoek VO en Humankind en is er regionaal de samenwerking opgepakt met platform Achterhoek Food. De samenwerking met platform Achterhoek Food is in de praktijk gebracht in het kader van het Burgemeestersontbijt en het opstellen van een regionale kalender. Voor de Achterhoekse Waterweek is de samenwerking met Vitens opgepakt.
- o Voor het versterken van het regionale JOGG-team zijn er om de zes weken regionale overleggen georganiseerd, waarbij ervaringen en kennis uitgewisseld is en er meerdere malen verschillende thema's en andere partijen uitgenodigd zijn. Dit bijvoorbeeld met de Gezonde Schooladviseurs en de Jong Leren Eten makelaar. Vanaf september zijn de regionale overleggen samengepakt met de ketenaanpak Kind Naar Gezond Gewicht binnen het IZA.

b. Voor de hoofdlijn 'Zichtbaarheid en communicatie' is er regionaal voor formats gezorgd rondom berichten, persberichten en voor social media. Ook is er verkend hoe er samen opgetrokken kan worden met de 'Gezondste Regio'.

c. Bij het 'Inzetten op leefstijlthema's' is er regionaal gekozen voor het thema Voeding. Zo heeft er regionaal de Achterhoekse Waterweek plaatsgevonden, waarbij verschillende partijen zoals scholen, sportverenigingen, kinderopvanglocaties en bedrijven deel hebben genomen. Ook is er aansluiting geweest met Achterhoek Rookvrij en zijn er lokale initiatieven gedeeld en is er aansluiting gevonden met de clubkadercoaches.

Dynamische en verlengde schooldag

In 2025 is er een verkenning gedaan naar het regionaal oppakken van de Dynamische/ verrijkte schooldag. Vanuit de samenwerking met Sport-ID, gemeente Doetinchem en Graafschap College is er een stappenplan gemaakt en kennis opgehaald hoe de aanpak regionaal op te pakken. Ook is er aansluiting gezocht met het onderwijs. Dit heeft geleid tot een voorstel/ plan voor Spuk IZA. Dit heeft helaas nog niet tot gerichte inzet op de Dynamische Schooldag geleid. Vanuit drie scholen in de regio wordt er nu verder gekeken hoe dit vorm kan krijgen.

Datagedreven werken

In 2025 is twee keer samen gekomen met de negen Achterhoekse buurtsportcoach-coördinatoren. De ambitie is om een regionale visie op datagedreven werken te formuleren, naar gedachtegoed van Sportief Groot Worden. Hiermee willen we stimuleren dat we als Achterhoekse gemeenten effectief sportbeleid kunnen voeren welke onderbouwd is met betrouwbare data. In 2026 worden hier vervolgstappen op ondernomen.

Pijler 4

Sport en preventie

Sport en bewegen spelen een cruciale rol in preventie en gezondheidsbevordering. Daarom is het belangrijk dat het sport- en zorgdomein goed samenwerken. We willen een brug slaan tussen sport en zorg, zodat sport en bewegen effectiever ingezet kan worden voor preventie. Dit moet zorgen voor een betere doorstroming van zorg naar sport en bewegen en andersom. Dit hebben we in 2025 gedaan met de volgende resultaten:

Regioplan / Integraal Zorgakkoord (IZA)

Achterhoek in Beweging speelde afgelopen jaar een rol in het vertegenwoordigen van sport en bewegen binnen de uitvoeringscoalitie van Pijler 1 van het IZA: Gezond Leven en Preventie. Concreet betekent dit dat we op de volgende thema's participeerden en ervoor hebben gezorgd dat het Achterhoekse sport- en beweegnetwerk in aanmerking kwam voor (extra) IZA-financiering 2025:

- Uitvoeringscoalitie gezondheidsachterstanden: kansrijk opgroeien door de inzet van de regionale JOGG-coördinator, de verkenning van de verlengde/ verrijkte schooldag, verkleinen gezondheidsachterstanden, sociale werkomgeving en vitale werknemers (Fit veur Altied).
- Stimuleren leefstijl in de zorg: leefstijl in de ketenzorg via de lokale beweegmakelaars, de brug slaan tussen zorg en gemeentelijk domein door de inzet en bekostiging van de regionale beweegmakelaars in beide ziekenhuizen. Ook participeren in de verkenning en ontwikkeling van de op te zetten leefstijlzorgloketten ofwel Gezond Leven Punten.
- Ketenaanpakken: participeren in de 5 ketenaanpakken Kansrijke Start, Kind naar Gezonder Gewicht, Volwassenen naar Gezonder Gewicht (GLI), Valpreventie en Welzijn op Recept. Dit met als doel de rol en kansen van de beweegmakelaars binnen de lokale ketens te versterken.

Daarnaast werd werk gemaakt van de verlenging van Fit Veur Altied, de voorbereiding van een nieuwe Regiodealaanvraag van Fit Veur Altied 2.0, de FBDA (Fitste Bedrijf van de Achterhoek)-games 2025, bekostiging van de regionale beweegmakelaar en verdere uitwerking van leefstijlzorgloket.

Deze inspanningen hebben ertoe geleid dat sport en bewegen als middel ook in de begroting IZA SPUK 2026 zijn meegenomen en worden opgepakt.

De beweegmakelaars

Beweegmakelaars zijn een belangrijke schakel in het verbinden van sport en zorg. Zij zorgen voor een betere doorstroming van zorg naar sport en bewegen en andersom. In 2025 kwamen we volgens planning 4x regionaal met de lokale beweegmakelaars bij elkaar. Doel van de bijeenkomsten naast reguliere uitwisseling, was te onderzoeken welke rol de beweegmakelaars binnen het regioplan (IZA) en vooral de ketenaanpakken hebben. Hier werden de taakfunctieomschrijvingen ook op aangepast. Ook zijn de beweegmakelaars uit de Oost Achterhoek gestart met een gezamenlijk registratie en monitoringstool, CMS-Vitality, die in samenwerking met de Gelderse Sport Federatie tot stand is gekomen.

In 2025 is er, in navolging van de West Achterhoek in het Slingeland Ziekenhuis, gestart met de regionale beweegmakelaar in de Oost-Achterhoek vanuit Streekziekenhuis Koningin Beatrix (SKB). Deze rollen zijn belegd bij Sport-ID en Sport Federatie Berkelland. De financiering bestaat uit IZA SPUK gelden en het Menzis Leefkrachtbudget.

Ook werd tijdens verschillende verkennende sessies besproken hoe de rol van de beweegmakelaars in op te richten leefstijlorgloketten eruit moet komen te zien. In 2026 wordt dit concreet uitgewerkt.

Fit Veur Altied

Het regiodealprogramma Fit Veur Altied heeft, na de verantwoording, in 2025 verlenging gekregen. Binnen Fit Veur Altied wordt ingezet op vitaliteit binnen bedrijven en onderwijsinstellingen. De inspanningen hebben vooral gezeten in de verantwoording, verlenging en verkenning van de regiodeal2 aanvraag; Fit Veur Altied 2.0.

De verlenging van Fit Veur Altied 1 loopt van 1 oktober 2025 tot en met 31 maart 2026. Fit Veur Altied 2.0 start aansluitend op 1 april 2026 en loopt tot en met 2028.

In oktober werd de 2e editie van de FBDA-games georganiseerd waarbij 25 bedrijven deelnamen aan sportieve en vitaliteitsbevorderende activiteiten. Ook de BSA-cursus werd doorontwikkeld tot de opleiding 'Beweegambassadeur', in samenwerking met de Beweegalliantie en Bewegen Werkt. Vraag voor meer informatie en resultaten van Fit Veur Altied het complete verantwoordingsrapport op via info@achterhoekinbeweging.nl.

Pijler 5

Maatschappelijke waarde van topsport

Wij versterken de maatschappelijke waarde van topsport door als centrale verbinder en regisseur op te treden binnen het Achterhoekse topsportecosysteem. Vanuit deze rol brengen wij sporters, coaches, ondersteunende professionals en maatschappelijke partners samen en zorgen wij voor een samenhangend aanbod van inhoudelijke begeleiding, financiële ondersteuning en regie op topsportevenementen. Door deze doelgericht te verbinden aan regionale ambities op het gebied van gezondheid, participatie, educatie en regionale trots, creëren wij een duurzaam en kwalitatief ontwikkelklimaat voor sport en samenleving.

Team Achterhoek gelanceerd

In 2025 werd Team Achterhoek gelanceerd en stevig op de kaart gezet als verbindende schakel tussen topsport, maatschappij en regio. Sporters werden ingezet bij gemeenten, scholen, verenigingen en bedrijven, met inspirerende clinics, presentaties en workshops. Hoogtepunten waren onder andere Koningsdag in Doetinchem, diverse school- en bedrijfsbezoeken, de sprekerstraining voor sporters en de aansluiting van drie Achterhoekse bedrijven als partner. Het team groeide en ontwikkelde zich verder, met aandacht voor maatschappelijke impact én persoonlijke ontwikkeling van de sporters.

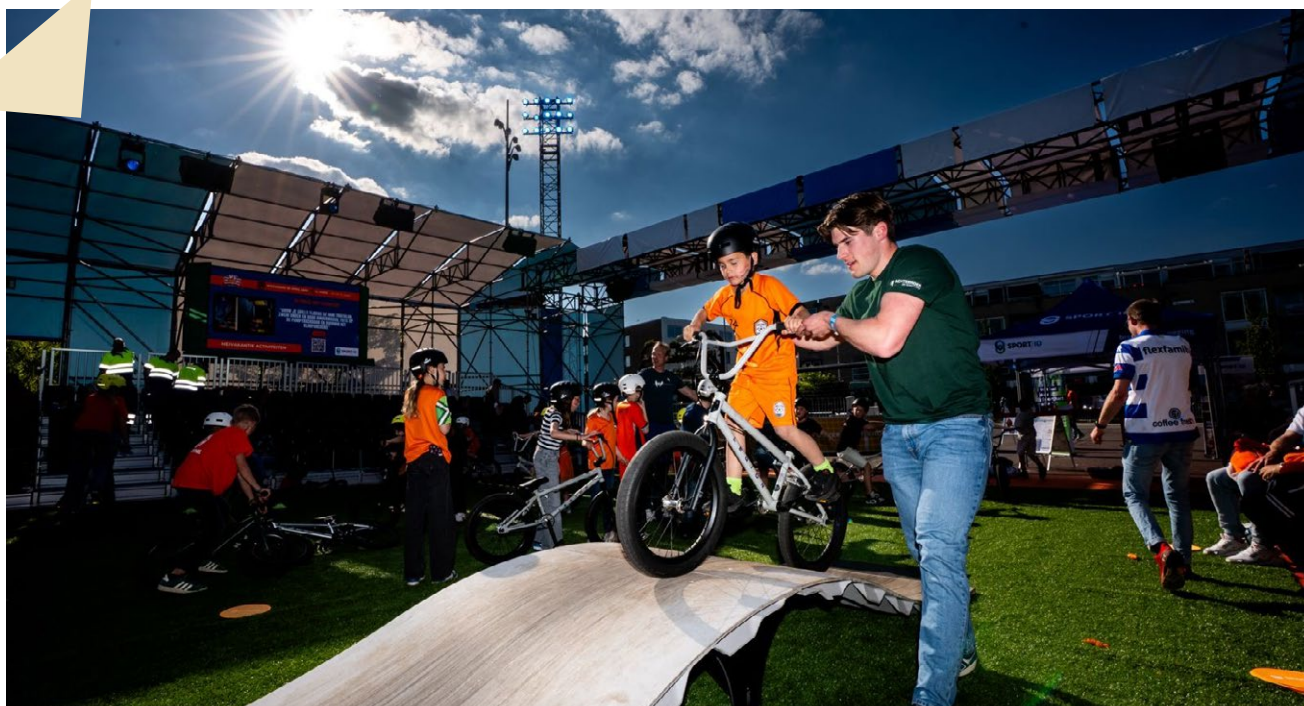

Topsportevenementen

Afgelopen jaar vonden er maar liefst vier wielerevenementen plaats in de Achterhoek, namelijk de Ronde van de Achterhoek, twee etappes van de Simac Ladies Tour en het NK Gravel. Hiermee werd niet alleen topsport naar de regio gehaald, maar ook de verbindende kracht van sport zichtbaar gemaakt. De Achterhoek bouwt hierop voort, want in 2026 staan opnieuw aansprekende wielerevenementen op de agenda, waaronder het NK Tijdrijden in Laren, de Ronde van de Achterhoek, GP Trial en als hoogtepunt het EK Veldrijden in Zeddam. Daarnaast wordt in 2026 ook het NK Handigolf georganiseerd. In 2025 zijn de voorbereidingen gestart voor een gezamenlijk maatschappelijk activatieprogramma, waarmee deze evenementen in 2026 doelgericht worden ingezet voor bredere maatschappelijke doelen en om de inspirerende rol van topsport in de regio verder te versterken.

Begeleiding talenten en talentenprogramma's

Samen met Laura Jonker (Xoet) realiseerden we een Impact meettool voor de Topturnacademie, waarmee de ontwikkeling van de turnsters gemeten kan worden (zowel fysiek als sociaal-emotioneel). In samenwerking met Topsport Gelderland werden meerdere workshops op het gebied van voeding en mentale vaardigheden (onder de noemer "Oerend hard naar de top") gegeven aan de sporters die actief zijn in de Achterhoekse talentenprogramma's en werden er ruim 50 gesprekken gevoerd met diverse topsporters en talenten. Ook werden er belangrijke stappen gezet op weg naar een Achterhoekse talentenplatform, waarover in 2026 meer.

Bijzondere momenten

Koningsdag

Na maanden van intensieve voorbereiding was het zover: Koningsdag in Doetinchem. We zijn dankbaar en trots dat we samen met Sport-ID het Achterhoekse sport- en beweegnetwerk een prominente plek hebben kunnen geven in het Koningsdagprogramma. Samen met een top team van collega's, (top)sporters en vele deelnemers van verschillende verenigingen uit de Achterhoek hebben we een fantastisch sport spektakel neergezet.

Achterhoekse Fiets- en Wierlerstrategie 2025 – 2030

In 2025 werd de Achterhoekse Fiets- en Wierlerstrategie gepresenteerd. Dit ambitieuze plan geeft de Achterhoek één regionale koers om de kracht van de fiets beter te benutten. Kern van de strategie is de Doorlopende Leerlijn Fietsen 2-18 jaar waarmee kinderen en jongeren vaardig, veilig en zelfstandig leren fietsen. Ter ondersteuning wordt Het Achterhoeks Peloton ingericht: een regionaal platform dat partners verbindt, kennis bundelt en uitvoering mogelijk maakt. In 2026 wordt het fundament gelegd door het verbinden van jeugdpartners, het ontwikkelen van een regionale menukaart en het ontwerpen van een digitaal platform.

Met deze strategie bouwt de Achterhoek aan een gezonde, bereikbare en toekomstbestendige regio waarin fietsen voor alle kinderen en jongeren vanzelfsprekend wordt.

Toetreding gemeente Zutphen

In 2025 is de samenwerking en toetreding van de gemeente Zutphen opgezet en voorbereid waarmee we met trots een tiende gemeente kunnen toevoegen aan onze regionale samenwerking. Vanaf 1 januari 2026 is gemeente Zutphen officieel onderdeel van Achterhoek in Beweging en zetten we ons gezamenlijk in om nog meer Achterhoekers in beweging te krijgen.

Samenwerking provinciale organisaties

In februari 2025 heeft Achterhoek in Beweging een belangrijke nieuwe stap gezet door een strategische samenwerking met Provincie Gelderland Sport, Gelderse Sport Federatie en Topsport Gelderland. Deze samenwerking is gericht op het bevorderen van sportdeelname, het ondersteunen van talentontwikkeling, het verbeteren van sportinfrastructuur en het vergroten van inclusiviteit en toegankelijkheid in de regio Achterhoek. Door gezamenlijk sport- en bewegingsactiviteiten te organiseren en sportevenementen te verbinden met maatschappelijke thema's, verwachten we een positieve bijdrage te leveren aan de gezondheid en het welzijn van Achterhoekers en het sportklimaat in de regio verder te versterken.

Raad van Toezicht Achterhoek in Beweging

In 2025 mochten de Raad van Toezicht een nieuw lid verwelkomen, namelijk Mohamed el Hadouchi. Mohamed is onderzoeker en bewegingswetenschapper met een achtergrond als sportfysiotherapeut. Daarmee hebben we een Raad van Toezicht geformeerd met een grote verscheidenheid aan expertise wat ons als organisatie gaat helpen om de juiste stappen vooruit te maken.

De Raad van Toezicht bestaat uit:

- Roos Zwetsloot (voorzitter)
- Manfred Besselink
- Otwin van Dijk
- Jan Markink
- Mohamed el Hadouchi

Monitoring en evaluatie

Een gezonde leefstijl vormt de basis voor zowel fysiek als mentaal welzijn, waarbij sport en beweging onmisbare bouwstenen zijn. Maar hoe ziet het huidige sport- en beweeglandschap eruit binnen de Achterhoek?

Ook in 2025 hebben we dit vanuit de pijler monitoring bijgehouden. We hebben gekeken op vier niveaus:

- De kerncijfers en impact
- Verdiepende onderzoeken
- In kaart brengen van inspanningen
- Evalueren van inspanningen

We doen ons eigen onderzoek en gebruiken landelijke studies, waarbij we cijfers vertalen naar de Achterhoek en haar gemeenten. Onze inzichten delen we breed, met iedereen die zich bezighoudt met de regio - van politici en buurtsportcoaches tot ondernemers en zorgprofessionals.

De kerncijfers

Net als ieder jaar hebben we onze kerncijfers ge-updated. Eerdere jaren is ervoor gekozen om alle kerncijfers te berekenen, maar in lijn met het verzoek van gemeenten, is er dit jaar voor gekozen om een overzicht te maken met daarop de bronnen (brondata) en eventuele URLs. Deze cijfers geven inzicht in het Achterhoekse sport- en beweeglandschap. Denk aan het percentage inwoners dat voldoet aan de beweegnorm, het aantal mensen dat lid is van een sportvereniging, de staat van sportverenigingen, de beweegvriendelijkheid van de omgeving en hoe Achterhoekers hun gezondheid ervaren.

Verdiepend onderzoek

Onze verdiepende onderzoeken staan in de onderzoeksagenda. Dit jaar betrof dit een onderzoek onder Unieke sporters: mensen met een fysieke beperking en/of chronische aandoening. Uit het onderzoek blijkt dat ongeveer 40% van de mensen met een beperking of chronische aandoening dagelijks 30 minuten actief beweegt. De redenen om niet te bewegen liggen in vermoeidheid, pijn, laag energieniveau en/of gebrek aan begeleiding of toegankelijke locaties. Aanbevelingen die uit het onderzoek komen zijn een meer inclusief en prikkelarm aanbod, betere informatie, persoonlijke begeleiding en samenwerking tussen gemeenten, zorg en sportorganisaties. Samen met partners gaat Achterhoek in Beweging deze aanbevelingen oppakken om drempels om te sporten en/of te bewegen te verlagen.

Inspanningen in beeld

Hoewel kerncijfers vaak slechts kleine veranderingen laten zien, zijn lokale en regionale inspanningen wel degelijk van invloed. Daarom hebben we in 2025 opnieuw deelgenomen aan de pilot Outcome Mapping, waarmee we via registratie van inspanningen beter inzicht krijgen in de effectiviteit van beleid en tussentijdse aanpassingen mogelijk maken.

We zijn er echter van overtuigd dat we het zelf (nog) beter kunnen dan in de pilot Outcome Mapping en werken daarom in 2026 toe naar eigen registratieformulieren. Deze worden opgesteld langs de lijnen van gemeentelijk beleid en lokale sport- en beweegakkoorden en passend bij onderstaande Theory of Change.

Impact van inspanningen op de Achterhoek

In hett verlengde daarvan zijn we gestart met het onderzoeken van de impact van inspanningen op het sport- en beweeggedrag. Een eerste draft van een Theory of Change is opgesteld. Deze laat zien hoe en waarom onze activiteiten leiden tot de gewenste impact: een gezondere, actievere en socialere Achterhoek. Een Theory of Change maakt helder welke activiteiten daadwerkelijk bijdragen aan impact, helpt de effectiviteit te meten en ondersteunt communicatie met partners en stakeholders.

In 2026 wordt dit verder uitgewerkt, wat uiteindelijk zal leiden tot een Achterhoekse impactrapportage die zowel de inspanningen van Achterhoek in Beweging als die van haar partners omvat.

Evaluatie van onze inspanningen

Om te toetsen of we de juiste dingen goed doen, zetten we op gezette tijden evaluatieformulieren in. Hiermee krijgen we inzicht in verwachtingen, tevredenheid en de ingeschatte impact op het sport- en beweeggedrag van deelnemers aan evenementen, programma's en bijeenkomsten. Een voorbeeld hiervan is het Achterhoekse Sportplatform in 2025.

Slim samenwerken

Naast grotere projecten benutten we onze rol als expert in samenwerking met diverse partijen. Dit gaat bijvoorbeeld om samenwerking met NOC*NSF voor ledenaantallen van sportverenigingen (KISS-cijfers) of maatwerkresultaten uit de Monitor Sport en Gemeenten. Ook dragen we bij aan initiatieven zoals Sportief Groot Worden en Fit Veur Altied.

Datagedreven werken

In 2025 hebben we een eerste stap gezet richting meer datagedreven werken. Dit betekent dat voorafgaand aan grotere doelstellingen korte vragenlijsten worden uitgezet onder betrokkenen, bijvoorbeeld in het kader van de fiets- en wielstrategie. Ook maken we dwarsdoorsneden van eerdere onderzoeken, zoals steekproeven van voetbalverenigingen uit de Sportaanbiedersmonitor, beschikbaar voor overleg met partners zoals de KNVB.

Wat staat er op de planning voor 2026?

Onze doelstelling voor 2026 is uitgebreid: naast het verzamelen van inzichten in belemmeringen en motivatie voor een gezonde leefstijl, ligt de focus op het in kaart brengen van de impact van onze inspanningen.

Concrete projecten waar we op in gaan zetten zijn:

- Uitwerken van de Theory of Change tot een volledige impactrapportage
- Sportaanbiedersmonitor 2026 (na eerdere versies in 2024, 2022 en 2020)
- Opzetten van een Achterhoeks sport- en beweegplatform, waarmee cijfers makkelijker te vinden zijn, data verzameld kan worden en resultaten tot leven komen. Dit gebeurt in een pilot samen met Datalab GO, dat al gegevens over het sociaal domein voor gemeenten beschikbaar maakt.
- Samenwerking met landelijke partijen en initiatieven (NOC*NSF, Mulier etc)
- Evaluatie van onze inspanningen als onderdeel van de Theory of Change
- Verkennen van een eigen onderzoekspanel, eventueel gekoppeld aan een Gezondste Regio-peiling

Samenwerkingen

Achterhoek in Beweging is een initiatief van de tien Achterhoekse gemeenten Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Lochem, Montferland, Oost Gelre, Oude IJsselstreek, Winterswijk en Zutphen. Samen met betrokken partners in zorg, onderwijs, cultuur, bedrijfsleven en sport stellen we binnen dit programma de kracht van bewegen en een gezonde leefstijl (met sport als katalysator) in de Achterhoek centraal.

gemeente Bronckhorst

ACHTERHOEK
IN BEWEGING